

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemno nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petit à 2 D, do 100 vrt. 2 D 50 p, večji inserati petit vrsta 4 D; novice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravnštvo: Knalova ulica štev. 5, pritliče. — Telefon štev. 304.

Uredništvo: Knalova ulica štev. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Tudi invalidi?

Iz Beograda prihaja danes vest, da je vlada sklenila znižati invalidom že itak berasko odmerjeno miloščino za en odstotek. Na prvi pogled bi človek ne verjal, da je kaj tekega sploh mogoče. Že znižanje draginjskih doklad državnim uradnikom je bilo tako nesocialno in neutemeljeno, da je naša javnost po pravici spontano odsodila ta vladni ukrep. Tem ostrešo odsodbo zaslubi znižanje invalidnine, ki pomeni negiranje najprimitivnejših pravic do življения in negiranje dolžnosti, ki jih ima država napravil invalidom.

Pisati o naših invalidih in njihovem skrajno bednem položaju bi bilo odveč. Naša javnost je itak dobro poučena, da invalidi niti od daleč niso dobili od države tega, kar jim po pravici gre. Nesrečne žrtve svetovne vojne so izgubile najdražje, kar ima človek; na bojnih poljanah so pustili ti ljude svoje zdravje; vrnili so se v osvobojeno domovino, za katero so se neustrašeno borili, v trdnenju prepričanju, da te zasluge ne bodo pozabljene.

Toda zgodilo se je drugače. Domovina, ki bi jih moralala sprejeti z odpromi rokami in jim nuditi vsaj najpotrebnije za življeno, jih je prezrla in pustila stradati. Merodajni činitelji so rešili invalidsko vprašanje na način, ki nobenega invalida ni zadovoljil. Dali so jim nekako miloščino, ki imena invalidine sploh ne zaslubi, ker ne zadostuje niti za najskromnejše preživljvanje. Tako so pristavljeni invalidi v skrajno težak gmotni položaj, vendar pa niso chupali, ker so se nadejali, da se vlada končno zgane in poskrbi zanje. Zavedali so se tudi, da preživljva država sama težke čase in zato so se v svojih zahtevali omemili.

Zdaj se je pa vlada naenkrat spomnila, da bi lahko tudi invalidi pripovedali za poplavljence. Posledice letošnjih poplav, ki bržas uti niso tako katastrofalne, kakor jih slikajo vladni krogi, naj torej nosijo državni uradniki in invalidi, ki se že itak komaj preživljajo. To pomeni izvajanje tistih slojev, ki so neposredno odvisni od države in s katerimi lahko dela vlada po svojem čudnemu prepričanju, kar hoče.

Manjka nam primernih besed, da bi ožigali to nečloveško ravnanje z ljudmi, ki si trenutno ne morejo ponagati. Znižanje invalidnine ni samo skrajno nesocialno in državi škodljivi čin, kakor je bilo znižanje uradniških draginjskih doklad, marveč je tudi sramota, za našo državo. Kaj si bodo mislili o naših v inozemstvu, kjer vsaj v mejah možnosti pomagajo vojnim invalidom prenašati težko usodo, dočim jim naša država ne da niti toliko, da bi se mogli skromno preživljati? Dolžnost javnosti je nastopiti v vsemi zakonitimi sredstvi proti temu nekulturnemu činu in opozoriti vlado, da ima vsaka stvar svoje meje.

Velika železniška nesreča
Pri Mitrovici je brzovlak trčil v tovorni vlak.

Mitrovica, 3. avgusta. Danes zjutraj ob 2. se je pripeljal v bližini Sremske Mitrovice, 83 km od Beograd, velika železniška nesreča. Dunajsko-praški brzovlak, ki je prihajal iz Beograd, je trčil v tovorni vlak, ki je vozil iz Vinkovcev. Strojevodja brzovlaka je v poslednjem hipu opazil pretečo nevarnost ter zmanjšal brzino, niti pa mogel preprečiti nesrečo. Vlaka sta trčila z veliko brzino drug od drugega. Obe lokomotive sta se razbili, več vagonov obeh vlakov je bilo hudo poškodovanih. Strojevodja brzovlaka je bil ubit, vlakovodja pa težko ranjen. Med potniki k sreči ni smrtnih slučajev, mnogo pa je težje in lahko ranjenih. Materialna škoda je velika. Promet je ustavljen. Vzrok nesreče ni pojasnjen.

NOV VELEIZDAJNIŠKI PROCES V ANGORI

Carigrad, 3. avgusta. Pred sodiščem neodvisnosti v Angori je pričel velik proces proti 60 voditeljem mladoturske stranke, ki so obdolženi, da so zasnovali zaroto proti življenu Kemalu paši. Državni pravnik zahteva za 16 obtižencev dosmrtno ječo, za ostale pa 10letno ječo.

POLJSKI SEJM NA POČNITNICAH

Varšava, 3. avgusta. Sejem je odoklinoval predlog o razpustu zbornice in o razpisu novih volitev. 20. septembra se sestane k izrednemu zasedanju, da objavi proračunski provizori za četrto tromesečje. Redno zasedanje bo otvorjeno koncem oktobra.

Minister Marko Gjuričić umrl

V Karlovič Varih je umrl minister pravde Marko Gjuričić. — **Žalovanje v Beogradu.**

Praga, 3. avgusta. V Karlovič Varih je danes ponoc umrl jugoslovenski justični minister Marko Gjuričić. — **Pokojnikovo truplo prepreljejo v Beograd.**

Beograd, 3. avgusta. Danes dopoldne je predsedništvo vlade prejelo obvestilo iz Karlovič Vari, da je tamkaj nenačoma premisil minister pravde Marko Gjuričić. Že ob 10. dopoldne je zaplapala na zgradbah Narodne skupščine, predsedništva vlade in ministrstva pravde črna zastava. Truplo pokojnega prepreljejo na državne stroške iz Karlovič Vari v Beograd.

Vest o nenadni smrti ministra Gjuričića je napravila na beogradske politične kroge in ostalo javnost zelo globok vtis. Pokojni je vživel velike simpatije v svoji stranki, kakor tudi pri ostali javnosti. Spadal je v ozemlje Pašićeve okolice.

Marko Gjuričić se je rodil 26. marca 1861 v Valjevu. Po končani gimnaziji je odšel dve leti na tehniko v Petrograd. Leta 1885. je končal juridične študije na veliki šoli v Beogradu. Sprva se je posvetil advokaturi v Valjevu, potem je postal predsednik sodišča v Beogradu. Že kot mlad človek je stopil v politično borbo. Leta 1893. je bil izvoljen za poslance v valjevskem okrožju. Leta 1903. je bil imenovan za okrožnega načelnika v Valjevu, istega leta je bil izvoljen za kasacijskega sodnika ter je ostal v tej službi do leta 1912. ko je bil imenovan za ministra pravde. Septembra istega leta je podal ostavko, nato pa l. 1913. znova prevzel ministrstvo pravde ter ostal na tem položaju do leta 1918. Po prevratu je bil leta 1920. izvoljen

Ministri se vrčajo in poročajo

Konflikt med Davidovićem in ministrom Simonovićem. — Perič in Uzunović ne dasta nikakih izjav. — Volilni shodi. — Neskljepni anketni odbor.

Beograd, 3. avgusta. Včeraj popoldne ni bilo radi odstotnosti večine ministrov iz Beograda nobenega višnjega dogodka. Opoldne je ministarski predsednik Uzunović sprejel predsednika Rdečega križa dr. Leko, ki mu je poročal o doseganjih akcije. Tekom dne so se vršili po predmetih še nadaljnji agitacijski shodi radikalne in Davidovićeve demokratske stranke. Za popoldne je bila napovedana sofa glavnega odbora Davidovićeve stranke, na kateri sta imela poročati poslanci Grol in Timotijević o rezultati preiskave, ki sta jo vodila o nasiljih na raznih lrah Južne Srbije in Crne Gore. Ker pa ni bilo navzročih dovolj članov glavnega odbora, je bila sofa preložena na danes.

Inšpektor žandarmerije general Tomić se je vrnil iz Južne Srbije ter včeraj dopoldne posetil načelnika oddelka za javno varnost v notranjem ministrstvu Žiklo Laziću, kateremu je poročal o spopadu na Crnem kamnu. Vlada je sedaj v posesti vseh potroškov, ki jih potrebuje za svojo akcijo proti Bolgarski. Ugotovljeno je, da so bolgarski ko. itaši prejeli potrebno orožje in municio iz vojaških magacinov v Custendilu. Prihodnje dni odpošije naša vlada zelo strogo pisorno noto v Sofijo, ki je že redigirana.

Beograd, 3. avgusta. Minister za socialno politiko Milan Simonović je danes dopoldne posetil predsednika vlade Uzunovića ter stiliziral svoj odgovor na napad, ki ga objavila v današnjih jutranjih Davidovićeve stranke. V tem napadu očita Davidovićeve stranke Simonoviću, da je zlorabil svoj položaj ter v družbi sreskega poglavja v svojem volilnem okraju nagovarjal ljudi, naj preklicuje svoje kandidature na kandidatskih listah Davidovićeve stranke ter glasujejo za radikalno stranko.

V svoji izjavi zatrjuje minister za socialno politiko Simonović, da je bil pred 16 dnevi v svojem volilnem okraju, ker je smatral za svojo dolžnost in pravico, da poseti pred občinskimi volitvami svoje volilce in da se z njimi posvetuje o volitvah. Minister Simonović imenuje grdo neresničko, ako se mu očita, da je pozival pristaže drugih strank, naj ne kandidirajo na nasprotnih listah. Take tendenciozne vesti razširila pristaši Davidovićeve stranke, da

za predsednika državnega sveta, jeseni istega leta pa zopet za narodnega poslanca. Bil je nato minister skoro v vseh vladah in je kot tak imel razne resore, največ pa ministrstvo pravde. Minister pravde je bil tudi v sedanji vladi.

Minister Gjuričić je bolehal več let in je ponovno iskal zdravja v raznih kopalniških. Okrepil se je vedno toliko, da se je lahko oprilj zopet dela, a bolezen se mu je stalno povračala. Letos si je šel iskat zdravja v Karlove Vare, kjer je bil skupno s svojim intimnim priateljem Nikolo Pašićem. Usoda mu ni naklonila, da bi se z njim vred vrnih v domovino. Izdružil je v bratski českoslovaški republiki, za katero je gojil vedno iskreno simpatije in povsed devojal za zdravje med njo in Jugoslavijo.

Z Markom Gjuričićem lega v grob zopet star član stare garde Narodno-radikalne stranke, ki ga je štela med svoje najboljše in najzvezje borce. Bi je intimen priatelj in sobjeovnik Nikole Pašića, kateremu je stal ob strani v sreči in nesreči. Pri tem sta ga odlikovali izredna koncilijantost in velikosrčnost, ki sta ga priljubili tudi pri njegovih političnih nasprotnikih. Gjuričić je bil eden onih redkih radikalov, ki se je iskreno priznaval k Jugosloviju in se v tem pravcu tudi udejstvoval. Polno razumevanje je vedno kazal za razmere in za potrebe prečasnih pokrajjin naše države. — V znanstvenem svetu je veljal kot prvovrstni jurist in je zato ponovno zavzemal važna juristična mesta, zlasti tudi upravnih resor ministrstva pravde.

Bodi ohranjen časten spomin velikemu možu in odličnemu borcu za narodno osvobodenje in ujedinjenje!

Tudi invalidom odtegnejo prejemke

Vlada je pod firmo pomožne akcije za poplavljence sklenila tudi invalidom odtegniti 1 odstotek invalidnine. — Veliko ogorčenje prebivalstva.

Beograd, 3. avgusta. Vlada je sklenila, da odtegne invalidom 1% od višjih državne miloščine na račun podpore poplavljenu kraju. Ta sklep vlade je izvajal med invalidi in v javnosti silno mučen vtis. Invalidi so proti davkov in se morajo radi tega oprostiti tudi ostalih dajatev. Glavni odbor invalidnega udruženja se bo pritožil radi krivice,

Zblíževanje med Italijo in Bolgarijo

Večdnevni obisk bolgarskega finančnega ministra v Rimu. — Komentari italijanskega tiska.

Rim, 3. avgusta. Ministrski predsednik Mussolini je sprejel bolgarskega finančnega ministra Vladimira Molova, ki se že več dni nahaja v Rimu. Mussolini je postal delj časa z gostom v prisrčnem razgovoru, na kar je Molov posetil podstajnika v ministrstvu zunanjih zadev Grandija in generalnega tajnika barona Bordonara. Finančni minister grof Volpi je poredil na čast bolgarskemu ministru obed v Grandiju.

Ti razgovori so, kakor poročajo liste, utrdili prijateljski značaj italijansko-bolgarskih odnosa. Ne gre pa pri tem zaake nove gospodarske ali politične pogodbe. Molov potuje po Evropi, da pride v direktni stike z vladami velesil in da razpravlja o specjalnih finančnih vprašanjih, ki se nasajo na njegovo državo. Zmanjšava se vprašanja, ki zanima Bolgarike in o katerih je razpravljalo celo Društvo narodov, da pomaga vladu v Sofiji.

Nodalitev mednarodnega poslojila, ki ga je dovolila Ženeva, so načetele na gotov odpor nekaterih držav, ki skušajo posojilo onemogočiti. G. Molov se je povrnil iz Londona in Pariza in se mudi izredno dolgo v Rimu. Listi smatrajo to za dokaz prijateljstva in prisrčnih odnosa med Italijo in Bolgarijo.

Silna poplava na Japonskem

8000 poplavljene hiš. — 400 utopljenih.

Pariz, 3. avgusta. Po vseh iz Tohoku je uničila strahovita poplava celo pokrajino Kano, ki se nahaja na najnižjem delu Japonske. Vodovje je razdrobljeno zgradb in poplavilo nad 8000 hiš. Nesreča je zahtevala 400 človeških žrtv. Neurje je odplavilo ogromne količine plodne zemlje. V Kashinoni blizu zapadne obale je voda odplavila kar celo stavo ljudske še e, pri čemur je utonilo 60 učencev z učitelji vred. V Sangu je voda uničila 800 hiš.

London, 3. avgusta. Poročevalci Daily Telegrapha brzojavljajo iz Miami-ja, da je zahteval ciklon, ki je divjal prejšnji teden na Bahamskih otokih, 3863 človeških žrtv.

«VREME» NAPOVEDUJE RAZŠIRJENJE VLADNE KOALICIJE

Beograd, 3. avgusta. V uvodnem članku, ki poroča o politični situaciji, poučuje poročevalce vremena, da je položaj vlade Uzunovića trenutno uvrščen, da pa je treba vendar računati, da bo prišlo do sprememb v vladu. Današnja vladna koalicija se bo razširila z demokratsko in muslimansko stranko.

NOVO «ČIŠČENJE» URADNIŠTVA

Beograd, 3. avgusta. V vseh ministrstvih pripravljajo načrte za državni proračun 1926/27, ki se morajo izročiti najdalje do 15. avgusta ministrstvu finančnemu dr. Periču. V smislu pisma predsednika vlade Uzunovića bodo ministrji podvzeli zelo energične mere za čiščenje »malomarnih« činovnikov ter bodo o tem še ta teden poročali predsedniku vlade. Na podlagi teh referatov bo vlada odredila potrebne ukrepe in »čiščenje« državne nameščenec odpustila.

BRZA JUSTIFIKACIJA

London, 2. avgusta. Times je javljajo iz Basare, da so tamkaj v zadnjem hipu preprečili atentat na vahabitske kralje Ima Sauda. Zaratuški, najbližji kraljevi sosedniki, so bili na mestu usmrčeni.

INOZEMSKIE BORZE.
Efecti: 7% invest. posoj. 1921 73—73.50
2½% drž. rente za ratni štetu 290—292
—292.50, Ljubljanska kreditna 175, Hrv. ekskomptna banka 100—100.50, Kreditna bk. Zagreb 102—104, Hipotekarna banka 55—56
Jugobanka 92—92.50, Praštediona 870 do 872.50, Slavenska banka 50—52.50, Eksploracija 10—15, Drava d. d., Osilje 215, Ščerana, Osijek 265—270, Isis d. d. 50—52
Nihag 16, Gutman 195—200, Slavek 112 do 115, Slavonija 31½—32, Trboveljska 340 do 345, Union, paromlin 360, Veve 105,
Ljubljana 105, 175, Strojne tovarne in litarne d. d., Ljubljana —, 110, Združenje parnico Veve, Goričane in Medvede d. d.
Ljubljana 102, —, Stavna družba d. d. Ljubljana 55, 65, Ščer tovarna klubukov d. d., Škofta Loka 103.

ZAGREBSKA BORZA.

Efecti: 7% invest. posoj. 1921 73—73.50

Borba med cerkvijo in državo v Mehiki

Boj mehikanskih liberalcev za osamosvojitev države in prebivalstva izpod crkvene nadvlade. — Kaj določajo novi zakoni.

Kdor prečita dekret mehikanske vlade z dne 3. julija, bo mislil, da katoliške cerkve, kateri pripada v Mehiki 95 odstotkov prebivalstva, prosvetne oblasti kruto preganjo. In tako tudi slika evropskih klerikalnih tistih sedanjih kulturnih boj v Mehiki. V resnicu pa ne gre za navadno preganjanje, marveč za ustavo. Prezident Calles izvaja samo čl. 130 mehikanske ustawe iz l. 1917. S to ustavo je cerkvi prepovedano: 1. pridobivati si nepremično imetje in imeti na njem hipoteke; 2. pridobivati si cerkvena poslopja (cerkve) ali katerakoli drugo poslopje; 3. imeti investiran denar ali kakršnokoli drugo produktivno imetje; 4. vzdrževati moške in ženske samostane; 5. voditi ljudske šole; 6. voditi in upravljati dobrodelne ustanove; 7. zbirati prispevke v svojo korist, izvzemši za vzdrževanje cerkve; 8. izvzemši verske obrede izven cerkve in 9. oblačiti duhovnike v obliko, ki kaže njen poklic.

Katoliški duhovniki tudi ne smejo v cerkvah kritizirati državnih zakonov, uradov in vlade. Duhovniki ne smejo voliti, niti prirejati političnih shodov. Nobeno zborovanje političnega značaja se ne sme vršiti na kraju, kjer se vrše tudi cerkveni obredi. Nobena politična stranka ne sme nositi imena, ki označuje njen stališče naprem verskemu preprincanju. Noben verski list ne sme kritizirati javnih zadev, marveč se sme pečati samo z verskimi problemi. Vsačko javno molitev odnosno verski obred mora odobriti pristojna oblast, predno pride v javnost. Državna zakonodaja lahko določi maksimalno število duhovnikov raznih veroizpovedan po krajnih potrebah. Veljavni zakoni se morejo sklepati najprej pred civilno oblastjo in sele potem se lahko sklepajo tudi cerkveno. Vsi duhovniki morajo biti rojeni v Mehiki, sicer jih oblasti lahko izženo iz države, proglašijo cerkve za državno imetje in zaplenijo škofovsko palajo.

Ti določbe so sicer drastične, vendar v Mehiki pa ne nove. Že reformni zakoni iz l. 1856, dalje ustanova iz l. 1857 in na podlagi te ustanove izdani zakoni določajo: 1. odpravo samostanov in konfiskacijo njihovega imetja; 2. prepoved sprejemanja novih menihov odnosno nun; 3. odpravo cerkvenih praznikov izvzemši tiste, ki so zakonito priznani; 4. zvodenje s cerkvemi zvoni, ki je podrejeno krajeynim predpisom in 5. pokopališča predejno v občinsko last.

Ti predpisi kažejo, da trajajo boj med cerkvijo in državo v Mehiki že dolga desetletja. Že sredi preteklega stoletja ne bilo mehikanskim liberalcem jasno, da demokratična vlada ni mogoča, dokler je v cerkvenih rokah pretežna ve-

Žena, če hočeš, da bodes lepa.

V kopalni obleki ali toaleti brez rokavov, kjer pride golota rok in tilmka v posev, je treba imeti lepo, brezlibno belo kožo — brez diak. Posluževanje brtive, po kateri se koža razdraži in diake še bolj poženejo, je mogoče, kakor tudi raba raznih komplikiranih depilatorjev, ki povzroča večkrat rdečico. Zato še danes poiskusite, »Taky«, to je patifirirana pomada, katera je prepirana izide iz tube in odstrani v 5 minutah vse nepotrebne diake. »Taky« odstrani diake prav do korenine in pusti kožo lepo in mehko brez črnih tečk. »Taky« je ekonomična krema, ki se posuši. V slučaju nezadovoljivega uspeha se vrne denar. Poizkusite, ker ne riskirate, »Taky« (patentirano v Franciji), ki se dobiva v vsaki parfumeriji, za ceno a 42 Din.

Prva gorska ocenjevalna vožnja

za avtomobile in motocikle 8. avgusta. — Prijave sprejema tajništvo Avtokluba, Ljubljana, Kongresni trg 1/I 2237

zdravniku, ki ga imamo v San José in ta je s pomočjo ultravioletnih žarkov v dveh polurnih sejali popolnoma odstranil napis. Dejal je, da ni prav nobene nevarnosti, da bi se znova pojavit. Odpravljen je za vedno.«

»Torej sem po nepotrebni poiskal skravnostno bodalo?« je dejal Grant. »Pa nič ne de. Morda nam bo še enkrat koristilo.«

Grant je ostal teden dni pri svoji sestri, da se odpodči. Bil je to vesel čas. Večkrat sta z Elizo jahala daleč ven v prerijo in zasedovala črede napol divljih konj ali pa hodila na lov. Slednjih sta se pendar morala odločiti, da se vrneta v Anglijo. Eliza je že silno težko čakala, da spet obiame svoje starše, ki jih že dolge mesece ni bila videla.

14. poglavje.

Trgovci z dekleto.

Ko sta se Eliza in Mr. Grant mestnega decemberskega dne izkrcala v Southampionu, sta vzel avto, da se žejajo peljata v London. Bila sta načrte bolje volje. Računalna sta, da bosta naslednji večer že na gradu sira Latimerja. Toda usoda je hotela drugače. Princesa Soria še ni pustila svojih maščevalnih načrtov. Grant je bil sicer izginil, toda potom svojih zaupnikov, ki so skrbno pregledovali potnike, kateri so se vozili med Anglijo in Ameriko, je bila obveščena, s katerim pa robodom se vračata Grant in njegova zaročenka. Ko sta odpeljala iz Southampiona v avtomobilu, jima je sledil velik avto z tremi možaki v precejšnji razdalji, toda vedno tako, da jih ni izgubil izpred oči. Zvečerilo se je že, ko sta obavida avtomobila dvela po premičeni cesti skozi pusto pokrajino v smeri proti Londonu. K nesreči se je motor Grantovega avtomobila naenkrat ustavil in šofer je stopil z vozter odprli motorjev pokrivalo, da pogleda, kje tiči napaka. V tem momentu je pridrvel zasledujoči avtomobil in se ustavil poleg njih. Grant je, nič hudega sluteč, dobil po glavi silen udarec z železnim drogom, da se je takoj onesvesčen zgrudil. Roparji so zagrabili Elizo in jo vrgli v svoj avto, med tem, ko je eden izmed njih ustrahoval Granovega šoferja s pištolo. Nato je roparski avto oddrvel v temno noč. Vse se je dogodilo v teku par sekund z naravnost bliskovo maglico. Toda Grantov šofer ni izgubil svoje hladnotravnosti. Komaj se je spravil roparski avto v tek, je potegnil iz žepa svojo pištolo, se vlegel v trenutku na tla in oddal vseh sedem strelov, ki jih je imel, v spodnji deli odhajajočega avtomobila. Obenem si je dobro zapomnil njegovo številko. Meril je bil na kolesa in bencinski rezervoar, upajča na ta način preprečiti beg roparjev. Toda njih avto je izginil in šofer je bil na

Izzivanje italijanskih študentov

Včeraj je prispevala v Split skupina italijanskih dijakov, ki študirajo na tržaški visoki šoli Rivoltella. Italijanski študentje so se pripeljali s tovornim parobromom, ki je izkrcaval cement v Vranjški luki, kjer so bili sprejeti na naših oblasti z največjo pažnjo. Dalj so jim na razpolago celo malo brod naše vojne mornarice, ki jih je prepeljal v mesto. Po ogledu mestnih zanimivosti so pripeljali izletnikom profesorji državne obrtne šole zakusko, nato pa so jih odvedli v Etnografski muzej.

Ko pa so prispevali italijanski študentje na Narodni trg, kjer se nahaja Etnografski muzej, je začela mladina, ki se zbrala pred kavarno »Central«, protestirati proti njim. Italijani so bili namreč tako brezaktjni, da so se sprehajali po vročih in občutljivih splitskih ulicah v fašistovskih oblekah. Splitska policija je takoj obkolila Etnografski muzej in razpršila demonstrante, izletniki pa so zadržali v muzeju in jih nato spremili v pristanišče, od koder jih je vojni brod zopet prepeljal na njihov parnik.

Ako bi italijanski študentje ne nastopili v fašistovskih srajcah in s fašistovskimi znaki, bi bili tudi v Splitu gočovo raznokratno gostoljubivo sprejeti kar

vsi drugi tuji, ki jih je zdaj v Splitu na tisoče in ki jih nikdo ne nadleguje,

kakršnokoli narodnosti tudi so. Tako pa naj gospodje pripšejo krivdo sebi samim.

Odmek poskušenega atentata pri Trojanah

Dnevnega časopisa je svoj čas mnogo pisalo o leta 1922. poskušenem atentatu na takratnega ministra za soc. politiko dr. Venčeslava Kukovca, ko se je vozil po veliki cesti pri Trojanah. Okrožno sodišče v Celju je nekatere trbovejske rudarje-komuniste obtožilo radi soudežbe pri organizaciji atentata ter jih obsodilo na več mesečno ječo. Eden izmed obsojencev, France Podlogar, je bil odsodil pobegnil v inozemstvo ter si tam iskal primerne dela.

Ljubljansko policijsko ravnateljstvo je te dni prejelo od deželnega vlade z Tirolsko obvestilo, da orožniška patrulja prijela nekoga jugoslovenskega državljanina, ki je navedel, da se imenuje Ivan Hribar, po poklicu rudar, rojen l. 1901 v Dortmundu, a pristojen v St. Pavel pri Preboldu, srez Celje. Obenem je bila ravnateljstvu dopolnena Hribarjeva daktiškopska pola. Na podlagi te pole je ljubljanski kriminalni evidenčni urad ugotovil identiteto dozvezdenega Hribarja, ki je v resnici pobegnil v radi poskušenega atentata na dr. Kukovca na 6 mesecev obsojeni rudar France Podlogar iz Poljske pri Litiji.

Uvedeno je bilo izročitveno postopanje. Avstrijske oblasti bodo Podlogaria izročile celjskemu sodišču, nakar bo moral odsesti prisreno mu kazen.

Izpred sodišča.

NE PRODAJAJTE ZARUBLJENIH PREDMETOV.

Nekateri se hočejo izogniti javni prodaji s tem, da zarubljene predmete prodajo sami pred sodno prodajo. To pa je način takozvanem devastacijskem zakonu prepovedano intudi kaznivo. To je izkusila tudi nekaj posetnika iz ljubljanske občine, kateri so zarubili za neko ljubljansko tvrdko dva presička, nekaj koruze in par sodčkov v vrednosti okoli 3500 Din. Zena je po rubnem nekaj blaga prodala in je porabila denar za gospodinjstvo. Ker na dan prodaje niso dobili zarubljenih predmetov, je to zelo ženo državno pravdinštvo radi odtegnitev teh predmetov oblastnemu razpolaganju. Zena se je zagovarjala, da je storila to v sliski in ni imela namena oškodovati svojih upnikov. Sodišče je upoštevalo njen položaj v toliko, da ji je odmerilo samo 3 dni zapora, katerega bo pa pač morala odsužiti. Podobnih obrazovan je bilo v zadnjem času več in so bili vsi obožvanci več ali manj kaznovani za svojo neprevidnost.

OČITEK KRIVE PRISEGE.

Pri nas se često dogaja, da si po kaki sodni razpravi in sodbi očitajo stranke med seboj, da so krivo pričale in krivo prisegle.

riko, je bila obveščena, s katerim pa robodom se vračata Grant in njegova zaročenka. Ko sta odpeljala iz Southampiona v avtomobilu, jima je sledil velik avto z tremi možaki v precejšnji razdalji, toda vedno tako, da jih ni izgubil izpred oči. Zvečerilo se je že, ko sta obavida avtomobila dvela po premičeni cesti skozi pusto pokrajino v smeri proti Londonu. K nesreči se je motor Grantovega avtomobila naenkrat ustavil in šofer je stopil z vozter odprli motorjev pokrivalo, da pogleda, kje tiči napaka. V tem momentu je pridrvel zasledujoči avtomobil in se ustavil poleg njih. Grant je, nič hudega sluteč, dobil po glavi silen udarec z železnim drogom, da se je takoj onesvesčen zgrudil. Roparji so zagrabili Elizo in jo vrgli v svoj avto, med tem, ko je eden izmed njih ustrahoval Granovega šoferja s pištolo. Nato je roparski avto oddrvel v temno noč. Vse se je dogodilo v teku par sekund z naravnost bliskovo maglico. Toda Grantov šofer ni izgubil svoje hladnotravnosti. Komaj se je spravil roparski avto v tek, je potegnil iz žepa svojo pištolo, se vlegel v trenutku na tla in oddal vseh sedem strelov, ki jih je imel, v spodnji deli odhajajočega avtomobila. Obenem si je dobro zapomnil njegovo številko. Meril je bil na kolesa in bencinski rezervoar, upajča na ta način preprečiti beg roparjev. Toda njih avto je izginil in šofer je bil na

Ta očitek je strogo kazniv in se kaznuje sedaj po znanem srbskem kazenskem § 101, ki šteči tudi sodne priče. V največ slučajih ostane tak preprič sicer brez posledic, če pa je kdo ovaden državnemu pravdinštvu, pred pred kazenskega sodnika. To sta okusila tudi posestniki France S. in njegova žena France, oba iz ljubljanske občine. Ta dva sta se spravila na svojega soseda in sta mu očitali goljufijo in krivopričežništvo. Zato bo plačal mož 500 Din, žena pa 100 Din kazni in seveda še vse stroške in pota, tako da bo tudi ta šola precej draža.

Marija in Marta

V analitični kriminali in policije radi pojavljovanja, ljubljankinja in zločinov proti lastnini še večkrat ovekovečena in skrbno fotografirana 19letna Marija Kovša je le malo dni uživala dragoceno svobo. Ugašala ji je zlasti »Zvezda« v ponosnih urah, ko so iz restavracijskega vrta g. Krapeža doneli mili in šumeti akordi godbe.

V nedeljo je Marija srečala svojo prijateljico, prijetkano sladko Marto, ki zelo ljubi lepe kostume. V Litterarnom vremenu drevoredu, tam, kjer tinglanti razvremena duše ljubljanskih mladih dekle, sta se sprehajali Marija in Marta. Marta se je kmalu vsebla v gugalnicu, a Marija je je držala okoli 800 Din vreden dežni plastični pokrov. V zadnjih letih pa so začeli graditi veterinaste tudi za pogon majhnih dinamo-motorjev od pol do tri Kv, ki služijo za hišno razsvetljivo in za pogon manjših strojev. V Nemčiji pa so temen zadnjih let zgradili že več velikih elektrarn, kjer se pogon vsega s pomočjo vetrov in vode.

Marta je v nedeljo s svojimi prijateljicami uprizorila pravi lov za Marijo. V hladnih sinočnih urah ob zvokih godbe je Micka sedela na klopi v »Zvezdi«. Nenadoma se je pojavila pred njo armada preganjalcov in preganjala z brhko Marto na celu. Po kratkem burnem prekhanju je končno moralata Marija ubogati došlega stražnika ter iti v policijski zapor.

Marta pa do danes še ni prejela svojega plastičnega pokrova, ker je bila Marija že prodala, a ne ve ali je vedeti, komu.

Sport

— SK. »Slavija« v Ljubljani praznuje v dneh 7. in 8. avgusta petletnico svojega obstoja. Ob tej prilici se vrši na igrišču SK »Ljubljana« nogometni turnir za dr. Perkova pokal. V turnirju sodelujejo moštva »Slovena«, »Hermes«, »Jadrana« in »Slavije«. Razprodred tekem je sledec: Dne 7. avgusta ob 16. popoldne »Slavija«, - »Slovan« in ob 17.45 popoldne »Hermes« - »Jadrana«. Dne 8. avgusta ob 16. popoldne prvi par premaganc in ob 17.45 drugi par zmagovalca iz tekem dne 7. avgusta t. i. Predaja pokala in spominski plaket sodelujočim klubom se izvrši dne 8. avgusta na vrtni veselici v gostilni A. Stor v Novem Vodnem. Darila so razstavljena v izložbi trgovine Stor v Vodnem.

— Nov trener I. SSK Maribora. Po odhodu trenerja Boča, ki se je skoraj tri mesece udejstvoval pri I. SSK Mariboru, je vodstvo kluba nastavilo novega trenerja v osebi prvovrstnega igralca Weninga, ki je doslej igral z najboljšim uspehom srednjega in končnega dne.

— Svetovni rekord italijanske atletinje. Na lahkoatletičnem mitingu v Legnani je postavila lahkoatletka Chenoni v tekmi na 500 m v času 1 : 26.4 nov svetovni rekord. Postavljena sta bila nadalje še dva italijanska rekord na 80 m v 12.6 sek. po atletiki Bonfanti in na 250 m v 36.6 sek. po atletiki Pizzini.

— Izlet zagrebskih turistov na Triglav. Zagrebska podružnica turističnega društva »Prijatelji prirode« priredila v nedeljo, dne 8. t. m. izlet na Triglav, katerega se udeleži krog 15 oseb.

nja, da na prevečilo daljavo ni ničesar zadel. Ni si bil upal streljati previsoko, da morda ne zadene Elize, ki se je naranjalna v avtomobilu. Ko je sledil velik avto z tremi možaki v precejšnji razdalji, toda vedno tako, da jih ni izgubil izpred oči. Zvečerilo se je že, ko sta obavida avtomobila dvela po premičeni cesti skozi pusto pokrajino v smeri proti Londonu. K nesreči se je motor Grantovega avtomobila naenkrat ustavil in šofer je stopil z vozter odprli motorjev pokrivalo, da pogleda, kje tiči napaka. V tem momentu je pridrvel zasledujoči avtomobil in se ustavil poleg njih. Grant je, nič hudega sluteč, dobil po glavi silen udarec z železnim drogom, da se je takoj onesvesčen zgrudil. R

Dnevne vesti.

V Ljubljani, t. 3. avgusta 1926.

— Cenjenim naročnikom smo priložili položnice in jih prosimo, da blagovljajo naročnino za naš list čimprej obnoviti. V slučaju, da je tudi kdo, ki ima že plačano naročnino, pomotoma preje polóżnico, naj jo blagovljov shraniti in jo porabiti ob poteku naročnine. — Uprava »Sloven. Naroda«.

— Odlikovanje albanskega poslanika. Albanski poslanik Cene beg je bil odlikovan z redom Sv. Save I reda. Zatrjuje se, da je to odlikovanje zadoščenje za napade s strani opozicije, ki zahteva, naj vladu ne prizna. Cene bega kot albanskega poslanika. Cene beg je bil pred kratkim odlikovan tudi s francoskim redom častne legije.

— Povratek prosvetnega ministra. Prosvetni minister Miša Trifunović, ki je odpovedan v nedeljo v Primorje, so vrne južni stevci v Beograd.

— Spremembe v naši vojski in mornarici. Za poveljnika torpedovke T 6 je imenovan poročnik vojnega brodovja Anton Klinar, v rezervo so prevedeni pah. poročnika Vladimir Perše in Vinko Starčič ter pah. podporočnika Ivan Vincentič, Danilo Fon in Ivan Pecar.

— Novi orožniški častniki. Po sklepu vojnega ministra sprejmejo orožniško poveljstvo okrog 30 novih orožnikov, da izpolnijo orožniški častniški kader. Kandidati morajo biti rezervni poročniki ali podporočniki z najmanj 6 razredni gimnazije. Stari ne smejo biti nad 30 let. Prošnje je treba vložiti najkasneje do konca avgusta.

— Splitski profesorji v Franciji. Večja skupina splitskih srednješolskih profesorjev je odpovedala koncem julija v Francijo, od koder se vrne ta teden.

— Italijanska osnovna šola v Dubrovniku. Prosvetno ministrstvo namernava otvoriti v Dubrovniku novo italijansko osnovno šolo. Neki Italijan bi dal v najlepšem delu mesta na razpolago svojo hišo, v kateri bi bila začasno italijanska šola.

— Novo pristanišče v Prahovu. Poleg pristanišča v Beogradu in Zabrežju namernava prometno ministrstvo zgraditi letos novo pristanišče v Prahovu. Načrti za to pristanišče so že izdelani. Za krije stroški se bo porabil del kredita v znesku 3.000.000 Din, ki je določen v proračunu za vzdrževanje in graditev novih pristanišč.

— Za veliko pokrajinsko razstavo v Ljubljana v jesenic, ki jo priredi uprava Ljubljanskega velesejma letos od 4. do 13. septembra, je prevzel častno predsedstvo pokrajinski minister g. Ivan Pucelj. Glavni in najvažnejši del prireditve bo tvorila namreč posebna kmetijska razstava, kjer bodo zastopane vse veje našega agrarnega gospodarstva.

— Izmenjava političnih zločincov med Jugoslavijo in Mađarsko. Na podlagi tozadnevnega dogovora se je danes izvršila pri Kelebihi ob mađarski meji izmenjava političnih zločincov med našo državo in Mađarsko. Jugoslavija izroči 14 mađarskih državljanov, ki so bili obsojeni odnosno zaprati radi raznih političnih deliktov, Mađarska pa nam preda 16 jugoslovenskih državljanov, ki so bili na Mađarskem obsojeni. Tačne izmenjave se bodo v bodoče vršile redno vsako leto.

— Nevesela statistika iz Guštanja. Počrčojo nam: V teku prvega četrletja so letos pri nas iztocieli nad 2200 litrov žganja, tako da odpadeta na vsakega prebivalca z ženami in otroci vred skoro 2 litra. Posledice se opazijo na vseh koncih in krajinah. Hišni prepriki se mnoge, domača beda raste, otroci propadajo, delavci in tudi kmetje se zadoljujejo. Močno protialkoholno gibanje bi imelo pri nas sicer zelo težko delo, a bi lahko ljudem silno mnogo koristilo.

— Miklošičeva slavnost v Ljutomeru. V nedeljo, dne 8. t. m., se vrši v Ljutomeru odprtje spomenika dr. Frana Miklošiča, ki bo združeno z veliko narodno slavnostjo. Tople se bo vršila v Seršenovem logu prava prekska narodna veselica, na kateri ne bo manjkalo zabave, pa tudi pijace in jedilne. Na Železniški zvezzi so zelo ugodno. Ker je vožnja polovična, je pričakovati, da bo udeležba prav številna. Za Ljubljano je najboljša zvezza z jutranjim osebnim vlakom ob 5.26, ki dospe v Ljutomer ob 11.24; iz Maribora je ugodna zvezza ob 8.12.

— Francoski menih se namernava na seliti v Beogradu. Kakor počrčojo beografski listi, se namernava v Beogradu naseliti francoski menih, ki so že vložili pri prosvetnem ministrstvu prošnjo za otvoritev privatne gimnazije in ljudske šole. Gre za asumpcioniste, ki so bili francoska kongregacija z avgustinskim pravili. Red je bil ustanovljen leta 1520, bil pozneje nekaj časa ukinjen in leta 1847. zopet obnovljen. Posebno delavnost je red razvijal v katoliškem tisku. Njihov dnevnik »La Croix« izhaja dnevno in 190.000 izvodih. Red je bil v Franciji leta 1900. razpuščen in njegovi člani so se razkropili po svetu. Na Angleškem oskrbujejo pred vsem dušebrinštvo med katoliškimi romarji. V Carigradu vodijo institut za izobraževanje vzhodno-katoliških duhovnikov in tvorijo važen činitelj za zbljanje med Rimom in vzhodnimi cerkvami. Domneva se, da imajo tudi v Jugoslaviji z ustanovitvijo svojih šol in samostanov kaže posebne cilje. Ministrstvo za prosveto bo te dni razpravljalo o njihovi pričaji.

— Otvoritev obrtna razstava v Novem Sadu. V nedeljo je bila na svečen način otvorenja v Novem Sadu obrtniška razstava. V imenu ministra za trgovino je prisostoval svečanosti načelnik Janković. Razstavilo je 317 obrtnikov, zastopana pa je tudi industrija. Razstava je otvorena do 10. avgusta. Obiskovalci imajo na železnicih 50 odstotkov popusta.

— Hudi ženske. V Lescah sta se v soboto kravovo spoprijeli dve nasprotnici v ljubezenskih stvarjih. Neka ločena žena je bila silno ljubosumna na dekle, ki je imelo z njenim ločenim možem ljubljavo razmerje. V soboto je žena našla dekle v sadoniku svoje moža. Po kratkem prerekhanju

sta se spoprijeli dejansko. Žena je dekluci z britvijo razrezala obraz, ta pa je v obrambi s škarjam večkrat zabolila napadalko v prsi in trebuh, tako da se je žena okrvavljena zgrudila na tla. Težko ranjeno so spravili na železnico, da jo prepeljejo v ljubljansko bolnično, vendar pa je med potom umrla. Zadevo sedaj preiskuje orozništvo.

— Smrt angleškega mornariškega oficirja na Jadranu. Kakor znano, se mudi na Jadranu del angleške mornarice, ki posega naše luke. Ko je bilo brodovje usidrano v Dubrovniku, je obolen neki angleški mornariški oficir na vnetju slepiča. V dveh dneh je umrl. Pogreb se je vršil v nedeljo na svetnem način. Oddelek naše mornarice, ki je spremljal angleško brodovje, je izvezel v znak žalovanja črno zastavo. Umrelga so pokopali v Mihajlu na Lapadu. Pogreba se je udeležilo poleg angleških mornarjev in celokupnega našega oficirskega zbora tudi številno prebivalstvo.

— Češkoslovaški oficirji v Nišu. V nedeljo so prispevali češkoslovaški oficirji, ki razgledujejo srbska bojišča v Niš, kjer so bili svečano sprejeti. Na kolodvorju jih je pozdravil s celokupnim oficirskim zborom komandant V. armie. V železniški restavraciji je bil na čast gostom prirejen banquet. Po parurem ogledovanju mesta so gostje nadaljevali pot na Kumanovo.

— Konjiska podčastniška šola v Nišu bo sprejemala dne 28. sept. 1926. gojenice iz civilnega prebivalstva v starosti 17 do 21 let. Šola trajala 2 leti. Prošnje za sprejem se morajo vložiti do 10. septembra 1926. Sprejemni pogoj je razvidni iz razglasja, ki je nabiral na magistratu in Mestnem domu.

— Železniška etajševa rezervnemu oficirju. Minister sabordanja Vasa Jovanović je izdal odlok, s katerim dovoljuje rezervnim oficirjem, članom Udrženja oficirjev in vojnikov, trikratno vožnjo na leto proti polovitini ceni na vseh državnih železnicah.

— Smrtna kosa. Danes zjutraj je preminul v Gornjem Logatcu daleč načerkog znani posestnik g. Karol Gostiša. Smrtna kosa je ugrabila v najlepši starosti 43 let.

— Podkobilj je bil znani v logatskem okraju kot izredno simpatičen, agilen in značajen mož. Pogreb bo v četrtek ob štirih popoldne na pokopališču v Gornjem Logatcu. Blag mu spomin! Zaljubočil nešte iskreno sožalje.

— Podporno društvo slepih v Ljubljani je na svojem rednem letnem obenem zboru izreklo iskreno zahvalo vsem dobrotnikom, ki so se s kakim darom spomnili bednih slepih in tem olajšali vsaj nekoliko njih bednosti stanja, dalje vsem uredništvi slovenskih dnevnikov za njih vestno priobčevanje članov, pevskemu društvu »Slatce« za brezplačno prepustitev dvoran, direktorji državnih železnic v Beogradu za dovolitev polovitne vožnje člankom in njih vodnikom. V nadi, da nam ostanete tudi v bodoče naklonjeni, kličemo vsem iskrena hvalo!

— Podporno društvo slepih v Ljubljani je bilo zelo dobro organizirano, tako enega kolesa, srebrne ure, dežnjega plastiča v vrednosti 800 Din in gotovine 700 Din. — Izvršena je bila tudi manjša, razfinirana golufija. — Pet veselih ponocnjakov je sčet razgrajalo po ulicah. — neka vinjena družba pa je napadla mirnega pasanta St. B. Vsi so bili ovadeni in imajo še pričakovati primerno pozdrave s policije ali celo sodnije.

— Nadloge in neprične kolesarjev. Ljubljanski kolesarji imajo svoje posebne nadloge in neprične, obenem pa tudi hude nasprotanke, ki jim brez vsakega dalskega procesa rakvirajo kolesa. Zadnji teden je bilo zopet več tativ koles. Radi kritike novega cestnega reda, da se mora voziti le po desni strani, je bilo podanih zadnjih čas nad 30 ovadov zoper kolesarjev.

— Otroške oblike: Krstičić-Bučar!

tovinje, Mihael Lapuh 1000 in Tratarju 250 Din. Tat si je prilastil tudi Lapuhov dežnik. Po izvršeni ratnici je tat izginil iz Ljubljane. Oba prijatelja sta bila v nedeljo zelo prezdečena in sta tativno javila policiji. Mihael Lapuh se je v nedeljo po poldne sprehajal v tivolskem drevoredu. Srečal je svojega znanca, ki je seboj nosil dežnik, ki se je zdel Lapuhu precej znani in njegovemu podoben. »Dober dan!« »Kje si pa dobil tako lep dežnik?« »Hlapac Janez s Poljanske ceste mi ga je prodal.« Lapuh je nato povabil znanca v neko gostilno, obenem pa je skrivaj obvestil bližnjega stražnika o zagonevem dežniku. Stražnik je dozdevnega lastnika dežnika priletil in pozval, da pove po resnici, kie je dobil dežnik. Znance je vse po resnici izpovedal. Nerad in ozljedovan je moral pa to dežnik izročiti pravemu lastniku. Proti večeru je služilnični stražnik v prisotnosti Mihaela Lapuhu v gospodarstvu izvršil hišno preiskavo v stanovanju hlapca Janeza Možine, ki pa ni bil ves dan doma. Preiskava je imela uspeh. Našli so pri Možini razno Lapuhovo perilo in druge stvari. Le denarja ne! Z lepo svoto je najbrže Janez Možina odpovedal v siri svet in ga sedaj s tiralico iščelo okrog. Pravilo: »Ko mi bo denarja zmanjšalo, bo ptiček sam priletel v gajibico!«

— Obvestilo. Cenjeno občinstvo obveščamo, da se je tivka Šagrin in Skrbec-Barbol preselila s kraja Petra trga št. 3 na Miklošičeve ceste st. 6. — Izgubljena je bila zlata igla z dragulji in sicer med potjo od Resiljeve ceste proti Komenskega ulici, Kolodvorski ulici, Št. Petrska cesta do tivke Urbanc. Pošten najditev naj odda iglo proti nagradi na politico.

— Konjiska podčastniška šola v Nišu bo sprejemala dne 28. sept. 1926. gojenice iz civilnega prebivalstva v starosti 17 do 21 let. Šola trajala 2 leti. Prošnje za sprejem se morajo vložiti do 10. septembra 1926. Sprejemni pogoj je razvidni iz razglasja, ki je nabiral na magistratu in Mestnem domu.

— Železniška etajševa rezervnemu oficirju. Minister sabordanja Vasa Jovanović je izdal odlok, s katerim dovoljuje rezervnim oficirjem, članom Udrženja oficirjev in vojnikov, trikratno vožnjo na leto proti polovitini ceni na vseh državnih železnicah.

— Smrtna kosa. Danes zjutraj je preminul v Gornjem Logatcu daleč načerkog znani posestnik g. Karol Gostiša. Smrtna kosa je ugrabila v najlepši starosti 43 let.

— Podporno društvo slepih v Ljubljani je bilo zelo dobro organizirano, tako enega kolesa, srebrne ure, dežnjega plastiča v vrednosti 800 Din in gotovine 700 Din. — Izvršena je bila tudi manjša, razfinirana golufija. — Pet veselih ponocnjakov je sčet razgrajalo po ulicah. — neka vinjena družba pa je napadla mirnega pasanta St. B. Vsi so bili ovadeni in imajo še pričakovati primerno pozdrave s policije ali celo sodnije.

— Nadloge in neprične kolesarjev. Ljubljanski kolesarji imajo svoje posebne nadloge in neprične, obenem pa tudi hude nasprotanke, ki jim brez vsakega dalskega procesa rakvirajo kolesa. Zadnji teden je bilo zopet več tativ koles. Radi kritike novega cestnega reda, da se mora voziti le po desni strani, je bilo podanih zadnjih čas nad 30 ovadov zoper kolesarjev.

— Izrael Sokolstva v Split. Dne 5. septembra se bo vršil v Splitu zlet tanočne sokolske župe z razvitjem praporja, ki ga je dobar župnik sam kralj. Če bi želel kdo bratovati ali sprejeti mlatilnico zopet na cesto, je Abramović moreno zakuril, da bi povečal napetost pare. Ker pa ni imel manometra, napetosti ni mogel kontrolirovati. Ker se stroj klub vsemu ni premaknil z mesta, je Abramović še bolj naložil. Okrog stroja se je zbralo mnogo ljudi. Končno so hoteli stroj porinuti ven in se je krog 40 ljudi uprla, da ga porine. V tem trenutku pa je radi prevelike napetosti kotel eksplodiral. Abramović sam je ostal na mestu mrtev, 43 oseb pa je več ali manj težko ranjenih in so jih moral prepeljeti v bolnično v Požegi.

— Volkovi v srednji Dalmaciji. Glasom vesti iz Splita so se v srednji Dalmaciji pojavili volkovi v velikem številu. V velikih krdeljih napadajo celo večja selja ob ledenju. Dosej so raztrgali nad 100 glav goveje živine in preko 1400 ovac. Oblasti so odredile večje vojaške oddelke, ki bodo vprizorili skupno z domačimi lovci velik pogon za volkovi, da jih vsaj preženejo in kadikor mogoče uničijo.

Iz Ljubljane

— Odbor Amerikancev-izletnikov iz Ljubljane. Z monakovskim, preko Jesenice vozičkom se je srečal ob 21. odprl 50 izletnikov, ki so pred vsemi nasprotniki, ki so pojavile tudi v Celju. Tu je v neki restavraciji mistil neki tuječ izletišči tako novčanico brez veljave in se tako okoristil.

— Staro in novo Celje. Po dolgem trudu sta izdala dva Celjana, g. M. Perc in akad. slikar A. F. Seebacher, odprtia opremljeno delo svoje vrste: »Clejana antiqua et nova (staro in novo Celje). Izselj je prvi zvezek, ki obravnava rimsko dobo in začetek krščanstva v besedi in sliki. Vsega skupaj je 12 radirank s primernimi besedilom, ki ponazarjujejo Clejano, Nadaljna izdanka ob 5.26.

— Srbke desetdinarske novčanice (staro), ki jih goljuti ponekod izdajajo za stedinarske in jih nepazljivi ljudje sprejemajo, so se pojavile tudi v Celju. Tu je v neki restavraciji mistil neki tuječ izletišči tako novčanico brez veljave in se tako okoristil.

— Iz Proda dr. Turnejevega posestva razveljavljena. Kakor smo nedavno poročali, je kupil dr. Turnejevo posestvo v Mariboru veleposestnik dr. Gačnik iz Remšnika. Ker pa kupna pogodba ni odgovarjala dražbenim pogojem, so jo izvršitelji oporek ovrgli in se bo vršila ponovna javna dražba.

— Iz statistike ljubljanskega prebivalstva. V preteklem tednu je v Ljubljani umrlo 26 oseb, 14 moških in 12 ženskih, od tega v bolničnih in drugih zavodih 18. Rojenih je bilo 27 otrok, 11 dečkov in 16 deklek, mrtvorojenček je bil 1. Vzroki smrti so bili: nalezljive bolezni 2, pljučna jetika 5, druga jetika 3, srčna bolezni 4, pljučnica 1, nesreč 2, razne druge bolezni 9. Eden med umrličnimi je bil star nad 70 let, eden niti en mesec.

— Društvo najemnikov za Slovenijo opozarja, da vrši prihoden javna obdrogo sofa v sredo dne 4. avgusta t. l. ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevnemu od 18. do 20. ure informacije. Sveti Petra cesta št. 12, podprtličje, vhod iz ulice »Za Čreščom«.

— Dežnik-izdajalec. V pripravo stavljanje dveh varčnih

Gospodarstvo

Tržne cene v Beogradu

V informacijo naše javnosti navajamo cene nekaterih predmetov v Beogradu. Sladkor kristal velja 12,55, v kockah 14,30, jajca 65 — 85, kava Rio 41, Rio I. 43,50, Rio II. 42,50, >Perla< 49, >Salvador< 52, >Santos< 49, olje iz domačih tvornic 18,50, manjša posoda 19, >Saletac< 19, ameriško 23, >Saso< 19, hermetično zaprta posoda od pol do 10 kg 35 Din, poper 52, zmleti 30, cimet 54, zmleti 40, vamija €0, vosek 54, kismed 10, kalo v tablicah 58, borberjevi listi 8, mak 20, bonboni karamel 80, rjava češka sladkor 18 Din, pšenična moka š. 2 od 4 do 4, št. 1 od 4,50 do 5, koruzna moka 2 do 4, pšenični kruh črn 3 do 4, bel 4,50 do 5,50, govedina 16 — 22, teletina 26 — 30, svinjsina 15 — 20, šunka 25 — 30, klobase 20 — 25, slanina surova 17 — 20, suha 25 do 30, svinska mast 20 — 22, salo 19 — 21, joj 15 — 25, mleko sladko 5 do 6, kislo 12 do 14, maslo 60 — 80, topiljeni 45 — 50, sir havaden 16 — 28, somborski 36 — 40, fižol 8 — 8,70, grah 14 — 18, novi krompir 1,50 — 2,50, čebula 3,50, sladko zelje 1,50 do 3, kislo zelje 6 — 8, hren 10 — 18, koleraba 1,50 — 3, paprika 10 — 25, kumare 25 do 100 za 100 komadov, jabolka 4 do 8, hruske 3 — 10, breskve 8 — 12, slive 3 — 5, ruže slike 15 — 18, melone 25 — 35, limone 1 — 1,50, orehi 12 — 16, pomaranče 3 — 5, kokoši 20 — 25, gosi 50 — 70, race 20 — 30, pravo domače 7, vino črno navadno 6 — 8, belo 6 — 8, bojište staro 10 — 14, slivovka 12 — 14, močna 20 — 25.

Goveja živina 6 — 11, prešiči 9 — 12, vovec 12 — 14, jagnjeta 13 — 15, teleta 14 — 18, vse kilogram živa teža. Drva 130 — 140, hrastovi pragi 55 — 60, bencin v cisteriali srednje kvalitete 11 — 11,50, v sodičkih 11,50 — 12, v zabojuh 360, petrolej v cisternah 6,90, v zabojuh ameriški 25, v zabojuh rumunski 2,65, v sodičkih ameriški 6,90 — 7,25, nafta v cisternah 2,60 — 2,65, v sodičkih 3,10, parafin ameriški beli 13,50, poljski 13, strojno olje rumunsko 7 — 12,50, ameriško 14 — 22, cilindersko rumunsko 8,50 — 10,50, ameriško 11 — 25 Din.

* — g Podružnica Poštne hranilnice v Skopiju. Na zahtevo skopljanske trgovske in industrijske zbornice je poštno ministrstvo sklenilo ustanoviti v Skopiju podružnico Poštne hranilnice za Južno Srbijo.

— Podpora trgovsko-industrijskih sbernic v Solunu. Trgovsko ministarstvo je nakazalo trgovsko-industrijske zbornice v Solunu za letošnje proračunsko leto 25.000 Din podpore.

g Dobavci. Direkcija državnega rudnika v Maslovaru sprejema do 7. avgusta t. l. ponudbe za dobavo 1000 kom. spojnici za 7 kg tračnice. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. avgusta t. l. ponudbe za popravilo 17. kom. železnih sadow za petrolej ter za popravilo 21 komadov vrčev za razl. olja. Predmetni pogoj so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 9. avgusta t. l. pri komandi mesta v Slov. Bistrici, dne 10. avgusta t. l. pri mariborskem vojnem okrugu v Mariboru in dne 11. avgusta t. l. pri intendanturi divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave sanitarnega materiala (noži, škarje, aluminijeva škatljice 40.000 komadov). Dne

me. Dne 16. in 18. avgusta t. l. pri komandah mesta v Murski Soboti, Dolnji Lendavi, Šušaku ter intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu in komandah vojnega okroga v Varaždinu in Karlovcu glede dobave mesa za čas od 1. oktobra t. l. do 1. aprila 1927. Dne 16. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave gramoza in pisarniškega materiala. Dne 17. in 18. avgusta t. l. pri komandah mariborskega in celjskega vojnega okroga v Mariboru in Celju, pri komandah mesta v Ptuju in Slovenski Bistrici ter pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave mesa za čas od 1. oktobra t. l., do konca marca 1927. leta. Dne 17. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznega orodja in strojev. Dne 18. avgusta t. l. pri direkciji pomorskega saobraćaja v Splitu glede dobave sider in verig; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznega mehkega lesa. Dne 19. avgusta t. l. pri Glavnem sanitetskem slagalištu v Zemunu glede dobave 2000 m platna za nosilnice 140 cm šir. Dne 20. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 100 ton kovaškega koksa, pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave kamna za zidanje ter glede dobave emajlnih ploščic. Dne 24. avgusta t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 4000 komadov zaboljev. Dne 25. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 10.000 m² strešne lepenke ter glede oddaje v zakup kolodvorske restavracije v Sarajevu. Dne 26. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Suboticu glede dobave 10.000 kg modre galice in glede dobave telegrafsko-telefonskega materiala. Dne 27. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 100 ton kovaškega koksa, pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 120 komadov borovih ihodov ter glede dobave 2265 komadov brisač; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 2410 komadov različnih žarnic; pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 1.460.000 komadov novejih žaklev iz jute; pri direkciji državnih železnic v Suboticu glede dobave raznih električnih naprav in glede dobave steklenega materiala; pri oddelenju za mornarico v Zemunu glede dobave raznega materiala (železni profili, pločevina, zakovice, želblji, razne kovine, električni material, jeklene vrvi, steklo, gonilni jermenji, usnine, svedri, merilne naprave, razno orodje, mašinski material, kemikalije, šamotna moka in opeka, pile itd.). Dne 28. avgusta t. l. pri intendanturi Vrbske divizijske oblasti v Banjalu Luki glede dobave 208.000 kg sena za sisačko, petrinjsko in bihačko garnizijo za čas od 1. septembra t. l. do konca marca 1927. leta. Dne 30. avgusta t. l. pri intendanturi Vrbske divizijske oblasti v Banjalu Luki glede dobave 9600 kg bele moke; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznega mila, glede dobave gladičnega materiala (platneni šmirkov in stekleni papir) ter glede dobave loja. Pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave betonskih plošč in betonskih okvirjev. Dne 31. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 284 kom. kolesnih obročev; pri Glavnem sanitetskem slagalištu v Zemunu glede dobave sanitarnega materiala (noži, škarje, aluminijske škatljice 40.000 komadov). Dne

1. septembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave kemičnega materiala (glicerin, aceton, holorovo apno, denat. špirit itd.), pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 70.000 kg ovsa; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 3300 kg verig in 1203 kom. verig za ročice in škrpice ter glede dobave 60 komadov kompleksketov za osebne vozove. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Pobijanje draginje. Ekonomsko-financijski odbor ministrov je razpravljal na sestri seji o kreditni politiki. Glede Narodne banke so ministri negotavali, da doslej ni ustrezala vsem interesom našega gospodarstva, ker nekateri kraji sploh niso bili dejani in jene podpore. Kredit je treba posenititi. Poleg tega je razpravljal ministrski odbor o pobijanju draginje in sklenil, da se zadevni zakon za enakat umakne, mesto njega pa predloži Narodni skupščini novi zakon, ki bi maksimiral cene kruha, mesa, mleka, hrane po restavracijah in stanovanj v hotelih.

To in ono

Izrael Zangwill umrl

Po poročilih iz Londona je umrl tam v nedeljo znani in splošno prijubljeni židovski pisatelj Israel Zangwill. Njegova najboljša dela so prevedena v mnoge jezike. Med Zangwillovimi deli posebno znameniti »Dreamers of the Ghetto« in »Ghetto Tragedies«.

Zangwill je bil rojen leta 1864. Zanimalo je, da ni posečal visokih šol, pa se je kljub temu sam toliko izobrazil, da je položil na londonski univerzi tako zvani bakalarski izpit (izpit za učenjaka nižje akademiske stopnje). Nato se je postavljal na novinarstvu in začel izdajati humoristični list »Ariele«. Pisal je novele, povesti, drame in romane, večinoma iz židovskega življenja. Pred in po vojni je potoval po Zedinjenih državah, kjer je na javnih predavanjih ostro kritiziral ameriške razmere. Tako je predaval n. pr. 1. 1923 v Newyorku o ligi za politično izobrazbo in uglašal, da imajo Angleži več zmisla za čast, pravčnost in dostenost kot Američani. V nekem drugem ameriškem mestu je Zangwill zaslovil radi napada na Charlesa Chaplinja, kateremu je očital, da se sramuje židovskega rodu in taj, da je žid.

Zadnje čase je vzbudil Zangwill splošno pozornost s svojo dramo »Mi moderni«, v kateri je ostro kritiziral pretirano afektiranost nekaterih modernih umetnikov in pisateljev. V zionističnem pokretu je pripadal Zangwill opoziciji.

Pasji dnevi

Začetek pasjih dni je bil 23. julija, ko je stopilo solnce v kolodarsko znamenje leva. Pasji dnevi trajajo do 23. avgusta, ko preide solnce v znamenje Device. Dandanašnji pasji dnevi nimajo toljikega pomena, karov v pradavničnih časih, ko je vzhajala koncem julija odnosno začetkom avgusta pred solnčnim vzhodom v Egiptu in sovezdju Velikega Psu zvezda Sirius, ki je napovedovala starim Egipčanom začetek niskih poplav. Pa tudi zdaj bi človek mislil, da nam prinašajo pasji dnevi poplave, zato kažeta letos je nebo z dežjem zelo radodarno.

Včasih je bilo ob tem času vroče. Solnce je prikelalo, ljudje so čepeli v vodi, reke, potoki in jezera so bila polna kopalcev in marsikdo je v neznosni vročini tanjal česko, to so pa res pasji dnevi. Tako je bilo v onih časih, ko smo imeli pozimi mraz in sneg, ne pa toplo

in deževno vreme, kakor ga imamo zadnja leta, ko med letnimi časi ni posabne razlike glede temperature.

Meteorologi nas torej uče, da pomejno pasji dnevi začeteke poplav in da bodo te poplave trajale do 23. avgusta. Hvala lepa! Solnce torej v avgustu sploh ne bom videli. Zdravnik pravijo, da je solnce najboljše lekarstvo. Menda bo res, saj nam pošilja nebo letos solnčne žarke v takoj majhnih dozah, kakor bi imelo opraviti z načrtaškim lekarstvom. Prejšnje čase je bilo vsaj nebo pravčno, zdaj so se pa tudi svetniki načrtaški strankarji. Američani in Norvežani preganjajo s tako vročino, da ljudje kar umirajo, nain pa niti toliko solnča ne privoščijo.

Železniška nesreča na Češkem

V nedeljo ponoči se je prijetila na postaji Chotoviny-Važna na Češkem železniška nesreča, ki je zahtevala dve človeški žrtvi. Ko je vozil tovorni vlak na postajo, je zavozil na mrtvi tir, ker je bila kretnica napačno postavljena. Lokomotiva je podrla na koncu mrtvega tira odbijač in padla v globok jarek. Službeni vagon je bil močno poškodovan. Kurjaž Brazda je zadobil težke opeklne, ker je brizgnila vrela voda iz kotla in ga polila. Vlakovodja Mizerovska je zlomil roko in nogo. Oba ranjenca so prepeljali s posebnim vlakom v bolnič. Brazda je med potjo podlegel strašnim opeklinam. Prometni uradnik Heida, ki je bil v službi vedno vosten, je smatral, da je on zakril nesrečo. Ves obupau je odšel s kolodvora in se ustrelil.

Zakaj se primitivni narodi tetovirajo

Mornarji, ki se vozijo širom sveta in imajo često na roki ali ramu tetovirano srce s puščico ali imenom dotične, za katere je vneto mornarjevo srce, bi se najbrž čudili, ako bi jim povedali, da je tetoviranje staro, kakor je star človeški rod. Razna pleme v malo znanih deželah rabijo pri tetoviranju znamenja, ki so si jih izmislili njihovi predniki v dobi, ko je bila zemlja še »mlada«. V primeru s tetoviranimi deli telesa pri teh primitivnih narodih je tetovirana roka izkušenega mornarja malenkost. Na otokih Tihega oceana naletimo na prebivalce, čiji telesa pokrivajo od nog

do glave tetovirana znamenja. To je delo izredno spretnih umetnikov v tetoviraju.

Neki Grki, ki se je mudil na enem omenjenih otokov, je prišel nazaj ves pisan. Na teiesu je imel 388 tetoviranih podob zveri, ptic, kač, žensk, cvetov in črk. Siouxski Indijanci se tetovirajo po tradicijah zato, da bi mogli po smrti spoznati svoje duše. Bengalski Indijanci spoznajo najbolj tistega, ki ima na telesu največ tetoviranih znamenj. Ženske nekoga aširskega plemena se tetovirajo zato, da bi bile podobne leopardom ali krokodilom. Mlada dekleta v Borneu se ne smejo tetovirati v času, ko dozoreva sadje, sicer mora nekdo izmed domačih umreli. Ako ženska pri tetoviranju vsled bolečini zakriči, pravijo moški, da ni vredna moža.

Tetoviranje ščiti ljudi baje tudi pred demonom, smrtjo in boleznjijo. Nekatera indijska plemena se hočejo s tetoviranjem zavarovati tudi pred neplodnostjo in nesrečo. Primitivni poglavari divnih plemen se tetovirajo obraz, da vzbujajo grozo svojih sovražinkov. Tetoviranje je združeno često s komplikiranimi obredi. V nekaterih kulturnih državah tetovirajo zločince, da bi lažje ugotovili njihovo identiteto. V angleški armadi so rabili tetovirano črko »D« za deserterje. Ta navada se je ohranila do novejšega časa.

Pot solnca in solnčnega sistema

Solnce in solnčni sistem se premikata v svetovju proti sovezziju Zmajja z neverjetno brzinjo. V eni sekundi se premakne solnčni sistem za dobrih 140 milij. Zmaj je ogromno sovezzje na severnem nebeskem sklonu med 134 in 313 stopinjo rektants-cense in 48 do 82 stopinjo severne deklinacije. Tako trdi na podlagi opazovanj prof. Dayton Miller iz Cleveland. Washingtonska revija »Daily Science News« Billette piše podvodom te trditve sledče:

»Prof. Miller je delal poizkuse na Mount Wilsonovem observatoriju v Kaliforniji že od marca 1921. Za opazovanje nebesnih teles mu je služil najfinješi aparat, tako zvan interferometer, ki ga je izumil profesor fizike na univerzi v Chicagu dr. A. Michelson. Ko je delal poizkuse, je skusal ugotoviti premikanje zemlje s pomočjo etra, ki napoljuje baje vse svetovje. L. 1905 je delal Michelson poizkuse s prof. Morleyem na visoki gori blizu Cleveland. Dosegel je delno uspeh, nakar je svoja opazovanja opustil. Šele l. 1923 je bilo njegovo delo obnovljeno. Prof. Miller je od takrat poseben tek na ozračju, ki je nad zemljo redki, dočim se v višjih zračnih plasti zgodi.«

Prof. Miller je dočil smer in moč tege toka. Na podlagi točnih izmerjav in računov, ki jih je sestavljal ob raznih letnih časih, je dogнал, da se pomika naša zemlja s solnčnim sistemom proti točki v svetovju, ki ima 262 stopinje nebesne dolžine in 68 stopinje severne širine.

Obvestilo. Cenj. občinstvo se obvešča da se je tvrdka Šagin - Štrbec - Bartol preselila s Kralja Petra trga št. 3 na Miklošičeve ceste št. 6.

Najstarejša parketarska tvrdka **Fredo Primožič** LJUBLJANA, Trnovski pristan 4 se pripravlja za dobavo in polaganje vsakovrstnih parketov, hrastovih in bukovih deščic. Popravila in struženje starih podov. Cene zmetne.

Stari kolesarji pripravljajo le **„Puch“ - kolesa** zato jih večina pridno kupuje le pri tvrdki **Ign. Vok, Ljubljana** Tavčarjeva (Sodna) ul. 7 Nizke cene! 117 T Tudi na obroke!

Postanski zaslужek, velik lahki in trajen se nudi vsakomur. Kdor ga želi, naj piše v priloži znamko za odgovor na: N. Pirc, Ljubljana, Levčeva 3